

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/108/2023
Identifikačné číslo spisu:	5620202630
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5620202630.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. C. G., D., narodeného XX. E. XXXX, G. XXX, zastúpeného BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Landererova 8, IČO: 36 860 581, proti žalovanému TRANOSCIUS, a.s., Tranovského 1, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 179 159, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Tomáš Petko s. r. o., Bratislava, Drotárska cesta 7, IČO: 50 218 107, o uloženie povinnosti uverejniť odpoveď, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 6C/33/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. októbra 2022 sp. zn. 8Co/128/2021 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. 6. 2021 č. k. 6C/33/2020-191 zamietol žalobu a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení konštatoval, že žalobca sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zverejniť v najbližšom printovom vydaní týždenníka Y. D. E. F. odpoveď podľa § 8 ods. 5 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve (tlačový zákon) v znení formulovanom žalobcom. Podľa žalobcu žalovaný ako vydavateľ uvedeného týždenníka uverejnil dňa 7. 7. 2020 v dvojčísle 27-28 článok s názvom „Správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019“ (ďalej aj „napadnutý článok“), ktorý obsahoval viaceré nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce tvrdenia, ktoré sa dotýkajú jeho cti a dôstojnosti (žalobca citoval päť takýchto výrokov). Napriek žiadosti žalobcu doručenej žalovanému dňa 5. 8. 2020, si žalovaný nesplnil zákonnú povinnosť a neuverejnil odpoveď v najbližšom vydaní týždenníka.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba bola podaná včas, v lehote podľa § 10 ods. 3 tlačového zákona a hoci predmetný článok predstavuje úplné znenie správy predstavenstva žalovaného o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019, schválenej predstavenstvom dňa 12. 6. 2020, nejde o informácie alebo oznámenie, za ktoré by nezodpovedal vydavateľ podľa § 5 ods. 2,

3 tlačového zákona. Vo vzťahu k prvému žalobcom napadnutému výroku súd prvej inštancie konštatoval, že jeho prvá časť sa netýkala žalobcu, ale vtedajšieho riaditeľa spoločnosti L. F., iba druhá časť výroku „Podobnú odpoveď sme dostali od bývalého predsedu predstavenstva C. G....“ sa týka žalobcu. Táto časť však nie je spôsobilá dotknúť sa cti žalobcu, ktorý ako bývalý predseda predstavenstva žalovaného musí zniesť vyšší stupeň kritiky vo veciach týkajúcich sa výkonu jeho povolania. Žalobcom žiadaná odpoveď podľa súdu nekorešponduje s textom článku a posledná veta žiadanej odpovede presahuje rámec doplnenia, spresnenia alebo vysvetlenia skutkového tvrdenia, ako to má na mysli § 8 ods. 3 tlačového zákona. Vo vzťahu k druhému výroku súd prvej inštancie uviedol, že nešlo o skutkové tvrdenie, ktoré navyše ani nebolo spôsobilé zasiahnuť do cti žalobcu a žiadaná odpoveď ani tu nekorešponduje so zverejneným textom.

1.2. Podobne vo vzťahu k tretiemu výroku súd prvej inštancie dospel k záveru, že žiadaná odpoveď nekorešponduje s namietaným textom, ktorý je podnadpisom správy, čo samo o sebe znamená, že sa nejedná o skutkové tvrdenia, ale o hodnotiaci úsudok. Text označený v štvrtom bode považoval súd za hodnotiaci úsudok o skutkových tvrdeniach uvedených v správe predstavenstva žalovaného, pri ktorých žalobca nežiadal zverejnenie odpovede, teda nenamietal ich pravdivosť. Tento hodnotiaci úsudok mal navyše podklad v odsudzujúcom uznesení č. 27-01 voči žalobcovi, prijatom na synode konanej dňa 21.-22. 6. 2019. Napokon aj vo vzťahu k piatemu tvrdeniu súd dospel k záveru, že napadnutý text je v celom rozsahu hodnotiacim úsudkom autora správy. Pretože hodnotiaci úsudok nepripúšťa dôkaz pravdy, nie je možné naň ani odpovedať. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že pokiaľ napadnutý text článku obsahoval skutkové tvrdenia, tieto boli spôsobilé dotknúť sa cti, dôstojnosti alebo súkromia žalobcu a v časti, kde žalobca žiadal uverejniť odpoveď na hodnotiace úsudky, bol nárok nedôvodný, pretože z práva na odpoveď sú vylúčené hodnotiace prejavy, žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. októbra 2022 sp. zn. 8Co/128/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Dal za pravdu žalobcovi v tom, že na účely uplatnenia nároku podľa § 8 tlačového zákona zverejnené skutkové tvrdenia nevyžadujú „zásah“ do cti ale „dotknutie“ cti fyzickej osoby. Právo na odpoveď je totiž samostatné právo, ktoré nesúvisí s právom na ochranu osobnosti. Samotná skutočnosť, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia používa výraz „zasiahnuť“ namiesto „dotknúť sa“ však neznamená, že nesprávne aplikoval či interpretoval § 8 tlačového zákona. Slovo „zasiahnuť“ je synonymom slova „dotknúť sa“. Súd prvej inštancie len prevzal výraz použitý aj v žalobe, kde samotný žalobca opakovane tvrdí, že namietané tvrdenia „zasahujú do jeho cti a dôstojnosti“ a aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 350/2014 konštatoval, že cieľom práva na tlačovú odpoveď je zaistiť každému možnosť konfrontovať a hájiť sa voči vyhláseniam šíreným informačnými prostriedkami, ktoré sú spôsobilé negatívne zasiahnuť do jeho súkromia, dôstojnosti alebo cti.

2.1. Odvolací súd súhlasil so žalobcom v tom, že nebol na mieste poukaz na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 302/2010, ktorý bol vydaný vo vzťahu k verejne činnej osobe. Vo vzťahu k žalobcovi neplatí, že by ako bývalý predseda predstavenstva žalovaného mal zniesť vyšší stupeň kritiky vo veciach týkajúcich sa výkonu jeho povolania. To však podľa odvolacieho súdu nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k prvému výroku napadnutého článku odvolací súd uviedol, že podobnosť odpovede žalobcu sa týkala toho, že bolo potrebné sa vopred ohlásiť, teda z textu nevyplývalo, že by žalobca odmietal vydať agendu spoločnosti. Text žalobcom požadovanej odpovede teda nezodpovedá skutočnosti. K druhému výroku konštatoval, že tvrdenie o „krútení hlavy“ je skutkovým tvrdením, avšak vyloženie si tohto pohybu ako popretie konkrétnej skutočnosti predstavuje vyhodnotenie tohto úkonu prítomnými osobami.

2.2. Pri treťom výroku odvolací súd zdôraznil, že išlo o podnadpis článku, ktorý nie je možné vyhodnotiť ako skutkové tvrdenie a ani ho nemožno posudzovať samostatne. Zo znenia namietaného textu, kedy záporná predpona pri slove „(ne)riešenie“ bola uvedená v zátvorke, je ponechané na čitateľovi, aby si z ďalšieho textu vyvodil, či problémy spoločnosti boli bývalým predstavenstvom riešené alebo nie. Uvedený text, vo vzťahu ku ktorému žalobca žiadal zverejnenie odpovede, tak nebol jednoznačným vyjadrením neriešenia problémov spoločnosti bývalým vedením, navyše bez konkretizácie žalobcu. Ak by tomu tak aj bolo, možno sa stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že v takom

pripade ide o hodnotiaci záver autora správy.

2.3. Aj vo vzťahu k štvrtému a piatému výroku odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že ide o hodnotiace úsudky, ktoré nepodliehajú právu na odpoveď. I keď v prípade štvrtého výroku bola dôvodná námietka žalobcu proti konštatovaniu súdu, že tento hodnotiaci úsudok má podklad v odsudzujúcom uznesení synody s poukazom na to, že uvedeným uznesením nedošlo k odsúdeniu žalobcu, ale Ľ. F., táto skutočnosť nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku v tejto časti. V uvedených tvrdeniach je vyjadrené subjektívne hodnotenie autora správy vychádzajúce zo zistení uvedených v správe. Hodnotiaci úsudok výroku 5 napokon vyplýva aj z použitého vyjadrenia „na základe všetkých dostupných informácií je možné sa domnievať...“, z čoho je zrejmé, že ide o domnienku, teda subjektívny názor autora správy. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) včas dovolanie, ktoré odôvodnil podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobe vyhovel, alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že odvolací súd prijal svojvoľné a nepreskúmateľné závery. Poukázal na to, že v obdobnom konaní iného žalobcu (bývalého riaditeľa spoločnosti G.. Ľ. F.), ktorý sa domáhal uverejnenia odpovede vo vzťahu k rovnakému článku a sčasti aj vo vzťahu k rovnakým skutkovým tvrdeniam, Krajský súd v Žiline rozsudok tej istej sudkyne okresného súdu zrušil, pričom išlo o rovnaké námietky, ktoré odvolací súd v tu napadnutom rozsudku za dôvodné nepovažoval.

3.1. Konštatovanie odvolacieho súdu, že samotný nesprávne použitý výraz („zasiahnuť“ namiesto „dotknúť sa“) neznamena, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval alebo interpretoval ustanovenie § 8 tlačového zákona, považuje dovolateľ za svojvoľné. Podstatou odvolacej námietky nebolo použitie iného výrazu, ale to, že súd prvej inštancie na splnenie zákonných predpokladov uverejnenia odpovede vyžadoval inú intenzitu skutkového tvrdenia, ako vyžaduje právny predpis. Tlačový zákon na rozdiel od § 13 Občianskeho zákonníka o žiadnom zásahu do cti, dôstojnosti alebo súkromia nepojednáva. Ani v súdnom konaní tak nemá opodstatnenie preukazovanie zásahu do práv žalobcu. Súd sa môže obmedziť iba na posúdenie objektívnej skutočnosti, či sa skutkové tvrdenie dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby. Pokiaľ teda súd vyžaduje v konaní o žiadosti o uverejnenie odpovede preukázanie zásahu do cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby, dopúšťa sa nesprávneho právneho posúdenia a znemožňuje žiadateľovi domôcť sa ochrany jeho práv garantovaných tlačovým zákonom.

3.2. Vo vzťahu k prvému, druhému a tretiemu tvrdeniu z namietaného článku dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami. Pri prvom tvrdení došlo k nepochopeniu požadovanej odpovede zo strany odvolacieho súdu, keď podstatou odpovede malo byť, že žalobca neuviedol takú odpoveď, ako to tvrdí žalovaný, a zároveň bolo v odpovedi doplnené, že spôsob odovzdávania agendy bol dohodnutý iným spôsobom, ktorý nikto nenamietal. V zmysle uvedeného nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že by žalobca uviedol podobnú odpoveď ako Ľ. F., že on momentálne nevie predložiť žiadne dokumenty s odôvodnením „lebo proste tak“. Žalobca žiadnu takúto odpoveď neuviedol a prezentovaný skutkový dej je tak nepravdivý. Takéto tvrdenie v celom kontexte evokuje, ako keby žalobca bezdôvodne odmietal vydať agendu spoločnosti. Vo vzťahu k druhému výroku bolo podstatou požadovanej odpovede to, že žalobca neuviedol k tvrdeniu, že spolu s ostatnými podajú na nové vedenie žalobu a že ich nepovažujú za legitímne zvolených, tvrdenie, že „nie, to vôbec nie je také“. Z kontextu celého odseku, v ktorom je toto tvrdenie uvedené (končí sa slovami „nenadarmo sa hovorí - slovo robí chlapa“), je zrejmy úmysel žalobcu uraziť a vykresliť ho ako osobu, ktorá svoje slovo nedodržiava.

3.3. Tretí výrok podľa žalobcu zasahuje do jeho cti a dôstojnosti, keďže ho obviňuje z neplnenia si povinností v rámci výkonu jeho funkcie. Okrem toho súd prvej inštancie bez podrobnejšieho odôvodnenia označil tento výrok (podobne ako štvrtý a piaty výrok) za hodnotiaci úsudok, pričom to založil na konštatovaní, že predmetný výrok predstavuje podnadvpis správy. Tu dovolateľ zdôraznil, že išlo o oficiálnu správu predstavenstva spoločnosti prezentovanú na jej valnom zhromaždení, ktorá by z povahy veci mala obsahovať fakty, t. j. skutkové tvrdenia. Skutočnosť, že ide o podnadvpis, sama o sebe neodôvodňuje, či ide o hodnotiaci úsudok alebo o skutkový záver. Na námietku o nepreskúmateľnosti záveru súdu prvej inštancie, že štvrtý výrok je „jednoznačne hodnotiacim úsudkom“ reagoval odvolací súd podľa dovolateľa rovnako nepreskúmateľným odôvodnením, že je zrejmé, že v uvedených

tvrdeniach je vyjadrené subjektívne hodnotenie autora správy vychádzajúce zo zistení uvedených v danej správe. Ani tu však nejde o vyjadrenie názoru, ale o objektívnu skutočnosť. Bývalé vedenie spoločnosti totiž buď konalo spôsobom, ako je uvedené vo výrokoch, alebo nie.

3.4. Vo vzťahu k piatemu výroku dovolateľ uviedol, že použitie formulácie „domnievame sa“ nezakladá povahu výroku ako hodnotiaceho úsudku. Pri prijatí takéhoto záveru by sa každý vydavateľ mohol zbaviť zodpovednosti za uverejnenie nepravdivých skutkových tvrdení iba použitím takejto formulky. Poukázal aj na dovetok tohto výroku, podľa ktorého „priviedli spoločnosť do ekonomicky, personálne, technicky, informačne a právne ohrozujúceho stavu“, ktorý je celkom zjavne skutkovým tvrdením.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolaateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je svojvoľné (arbitrárne) a nepreskúmateľné.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti). Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/213/2021). Dovolačný súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

10. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, najmä pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že za porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia teda je porušením práva na spravodlivé súdne konanie a táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Ak dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd opakovane uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia v odvolacom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06). K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

12. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V preskúmvanej veci odvolací súd zhodnotil skutkový stav, ktorý vyplynul z dokazovania pred súdom prvej inštancie a jeho právne závery, podrobne a presvedčivo odôvodnil, z čoho vychádzal. Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Dovolateľ v dovolaní vyjadril nesúhlas so závermi odvolacieho súdu, ktoré však vychádzali zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a právnych záverov, s ktorými sa odvolací súd stotožnil.

13. Dovolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a obsahu spisu zistil, že odvolací súd sa nielen stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako vecne správnym, ale sám tiež reagoval na odvolacie námietky žalobcu a doplnil vlastné závery. Najmä sa vyjadril k namietanému použitiu výrazu „zásah“ do cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby, keď konštatoval, že samotné použitie tohto výrazu neznamena nesprávnu aplikáciu zákona, keďže aj slovo „zasiahnuť“ aj slovo „dotknúť sa“ označujú istú formu vplyvu či dosahu (tu v oboch prípadoch negatívneho) a tomto zmysle je možné ich považovať za synonymá, pričom odvolací súd poukázal na to, že takto ich použil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 350/2014 a aj samotný žalobca v žalobe. Dovolací súd považuje za potrebné na tomto mieste k dovolacej argumentácii žalobcu dodať, že aj

Slovník súčasného slovenského jazyka pri výklade slova „dotknúť sa“ ako jeden z významov tohto slova (pod číslom 5) uvádza „slovami alebo činmi (neprijemne) zasiahnuť niekoho“ (citované podľa elektronické vydania dostupného na <https://slovník.juls.savba.sk/?w=dotknúť+sa&s=exact&c=8041&cs=&d=sss#>).

14. Nejde však len o jazykový výklad. Aj keď dovolateľ neuviedol dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 CSP, vzhľadom na jeho odkaz na nesprávne právne posúdenie veci dovolací súd považuje za potrebné aspoň stručne uviesť, že z obsahu rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, vyplýva, že súd pri jednotlivých výrokoch namietaného článku vyhodnocoval, či tieto výroky boli spôsobilé dotknúť sa cti žalobcu a či išlo o skutkové tvrdenia alebo o hodnotiace úsudky, teda nevyžadoval, aby žalobca preukázal, že tieto výroky neoprávnene zasiahli do jeho cti alebo osobnosti. Je teda zrejmé, že napriek použitiu slova „zasiahnuť“ súd prvej inštancie neposudzoval, či žalobcom namietané výroky predstavovali neoprávnený zásah do osobnosti žalobcu, ako to predpokladá § 13 Občianskeho zákonníka, ale posudzoval vec podľa správnych, na vec sa vzťahujúcich ustanovení § 8 zákona č. 167/2008 Z. z. účinného v čase podania žiadosti o odpoveď a aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie.

15. Na tom nič nemení ani dovolateľom namietaný odkaz na ustanovenie § 5 zákona č. 167/2008 Z. z. Toto ustanovenie predstavuje všeobecnú právnu úpravu zodpovednosti vydavateľa periodickej tlače, na ktorú súd poukázal v súvislosti so všeobecnými predpokladmi zodpovednosti, ktorými sú zásah do práv poškodeného (v tomto prípade súd prvej inštancie jasne uviedol, že má na mysli „zásah špecifikovaný v § 8 zákona č. 167/2008 Z. z.“), neoprávnenosť zásahu (čo je v tomto prípade nepravdivosť, neúplnosť skutkového tvrdenia alebo skresľovanie pravdy) a príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Tejto právne úvahe súdu prvej inštancie nemožno vyčítať ani arbitrárnosť. Okrem toho súd prvej inštancie posudzoval v súvislosti s § 5 ods. 2, 3 zákona č. 167/2008 Z. z. aj negatívne vymedzenie zodpovednosti vydavateľa, vrátane povinnosti uverejniť opravu, keď dospel k záveru, že napadnutý článok nepredstavoval informácie alebo oznámenie, za ktoré by vydavateľ nezodpovedal.

16. Odvolací súd sa okrem toho osobitne vyjadril aj ku každému zo žalobcom napadnutých výrokov namietaného článku a pri každom z nich uviedol, prečo považoval záver súdu prvej inštancie o nenaplnení predpokladov pre uloženie povinnosti uverejniť odpoveď podľa § 8 zákona č. 167/2008 Z. z. za správny. K výroku 1 (pozn. dovolacieho súdu: takto číselne označil tieto výroky aj žalobca v žalobe) konkrétne uviedol, že v ňom obsiahnuté tvrdenie popisovalo správanie inej osoby a k žalobcovi smerovalo len cez slovné spojenie „podobnú odpoveď“, pričom podobnosť možno vidieť v tom, že podľa oboch osôb bolo potrebné, aby sa nové vedenie vopred ohlásilo a nie v tom, že by žalobca bezdôvodne odmietal odovzdať agendu spoločnosti. K výroku 2 uviedol, že tvrdenie o „krútení hlavou“ je skutkovým tvrdením (pričom samotné „krútenie hlavou“ žalobca nepopieral), avšak vyhodnotenie tohto pohybu hlavy prítomnými osobami bolo otázkou individuálnej interpretácie. K výroku 3 odvolací súd okrem toho, že išlo o podnadpis článku, doplnil, že záporná predpona bola uvedená v zátvorke - formulácia „(Ne)riešenie problémov spoločnosti bývalým vedením“ ponecháva záver o riešení alebo neriešení problémov na čitateľovi (samozrejme na základe textu, ktorého časť bola predmetom ďalšieho samostatného posúdenia, avšak samotný citovaný podnadpis neobsahoval skutkové tvrdenie).

17. K výrokom 4 a 5 odvolací súd uviedol, že išlo o hodnotiace úsudky a dovolateľ v dovolaní s týmto záverom polemizoval. Tu je možné dať za pravdu dovolateľovi, že použitie slov ako „údajne“ alebo „je možné sa domnievať, že...“ nezbavuje vydavateľa zodpovednosti za publikovaný obsah. Tvrdenia o rozkladaní cirkvi, poškodzovaní jej dobrého mena, šírení zloby, zneužívaní tlačoviny pre vlastné ciele či o privedení spoločnosti do ohrozujúceho stavu, nesporne predstavujú vážne obvinenia, ktoré môžu dotknuté osoby (vrátane dovolateľa) pociťovať ako zásah do svojej cti alebo dôstojnosti. To však neznamená, že ide o skutkové tvrdenia v zmysle ustanovenia § 8 zákona č. 167/2008 Z. z.

18. Dovolaciemu súdu neprináleží prehodnocovať skutkové zistenia súdov nižšej inštancie (§ 442 CSP) a nesprávnosť právneho posúdenia dovolateľ relevantne nenamietal (s výnimkou uvedenou vyššie v bodoch 13 až 15 tohto odôvodnenia). Na účely zistenia, či nedošlo k porušeniu práva dovolateľa na

spravodlivý proces, je však potrebné konštatovať, že uvedené výroky napadnutého článku (výroky 4 a 5) neobsahujú konkrétne skutkové tvrdenia, ktoré by bolo možné overiť (napr. že bývalé vedenie spôsobilo spoločnosti určitú škodu podpísaním konkrétnej nevýhodnej zmluvy). Slovné spojenia „dobré meno cirkvi“, „šírenie zloby“, „ohrozujúci stav“ sú abstraktné pojmy, ktoré rôzne osoby môžu chápať rôzne. Je však zrejmé, že neoznačujú jeden konkrétny skutok dotknutých osôb, ale ide o hodnotenie celého komplexu ich konania, spôsobu akým vykonávali svoju funkciu vo vedení spoločnosti. Závery súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ktoré označili tieto výroky za subjektívne hodnotenie autora správy vychádzajúce zo zistení uvedených v správe, a teda za hodnotiace úsudky, ktoré nepripúšťajú právo na odpoveď, preto nemožno považovať za zjavne nesprávne, prípadne rozporné s pravidlami formálnej logiky, čiže za také, ktoré by predstavovali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces.

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený, ani arbitrárny. Ani skutočnosť, že v podobnom súdnom spore iného člena vedenia tej istej spoločnosti ten istý odvolací súd rozhodol inak, nepredstavuje porušenie práva dovolateľa v tejto veci na spravodlivý proces, zvlášť ak ním uvádzaná vec iného člena vedenia neprešla dovolacím konaním na najvyššom súde. Aj keď druhovo môže ísť o podobnú vec (o uverejnenie odpovede na ten istý článok), iná osoba mohla byť tým istým článkom dotknutá inak, podstatné je individuálne posúdenie každého prípadu.

20. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom, ktorý ustanovuje procesný predpis, preto dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

21. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.